

Rodzaje rębni

Rębnia– jest to zespół wykonywanych czynności, które prowadzą do stopniowej przemiany pokoleń w lesie. Po przez usuwanie drzew lub drzewostanu, tworzy się korzystne warunki dla zainicjowania i rozwoju nowego pokolenia drzew pożądaných gatunków. Kształtuje się odpowiednią budowę drzewostanu, zapewnia naturalną różnorodność biologiczną i trwałość w zmieniających się warunkach środowiska.

W zależności od sposobu cięcia i wynikających stąd warunków wzrostu nowego pokolenia lasu przyjęto aktualnie w Polsce pięć rodzajów rębni:

- Rębnia zupełna (I)

Odnacza się jednorazowym usunięciem całego drzewostanu z określonej powierzchni.

Na odsłoniętym terenie po przez sadzenie sztuczne lub naturalny obsiew boczny powstają uprawy równoległe gatunków światłolubnych (czyli takich, które mogą rosnąć w pełnym nasłonecznieniu, np. Sosna, brzoza).

Wyróżniamy 3 formy rębni zupełnej:

- Ia – rębnia zupełna wielkopowierzchniowa
- Ib – rębnia zupełna pasowa
- Ic – rębnia zupełna smugowa

- Rębnia częściowa (II)

W przeciwieństwie do rębni zupełnej nowe pokolenie w rębni częściowej powstaje w wyniku samosiewu pod osłoną drzewostanu. Technika cięć w tej rębni polega ogólnie na tym, że stojący na powierzchni drzewostan usuwa się stopniowo cięciami powtarzającymi się co kilka lat. Cięcia te służą w prowadzeniu nowego pokolenia w miejsce starego lasu. Charakterystyką pierwszych cięć jest przerzedzenie lasu, celem stworzenia na powierzchni jednakowych stosunków świetlnych (cięcia obsiewne). Cięcia mające na celu zwiększenie powierzchni życiowej młodemu pokoleniu lasu nazywamy cięciami odsłaniającymi. Ostatnim etapem jest usunięcie reszty starego drzewostanu, gdy młode drzewa nie potrzebują ich ochrony (cięcia uprzętające).

Rębnia częściowa nadaje się do odnowienia litych drzewostanów bukowych, dębowych i jodłowych.

Wyróżniamy 3 formy rębni częściowej (stosowanych w zależności od aktualnego i zamierzonego składu gatunkowego)

- IIa – rębnia częściowa wielkopowierzchniowa
- IIb – rębnia częściowa pasowa
- IIc – rębnia częściowa smugowa
- IId – rębnia częściowa gniazdowa

- Rębnia gniazdowa (III)

Polega na usuwaniu lub przerzedzaniu drzew na gniazdach (o wielkości od 5-20 arów) w celu wprowadzenia gatunków współpanujących i domieszkowych z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do cięcia uprzętającego. Celem takiego zabiegu jest wykorzystanie drzew pozostawionych między gniazdami jako osłony dla młodego pokolenia wprowadzonego sztucznie bądź naturalnie na gniazdach. Rębnia gniazdowa jest stosowana głównie podczas przebudowy jednogatunkowych drzewostanów.

Wyróżniamy dwie formy rębni gniazdowej:

- IIIa – rębnia gniazdowa zupełna
- IIIb – rębnia gniazdowa częściowa

- Rębnia stopniowa (IV)

Polega na rozłożonym, zazwyczaj w długim okresie czasu, nierównomiernym przeredzeniu drzewostanów I wykorzystywaniu wielu lat nasiennych (lat, w których obficie owocują drzewa). W ten sposób tworzą się w drzewostanie luki i gniazda, na których w różnym czasie pojawia się młode pokolenie lasu. Efektem tych rębni są drzewostany mieszane (wielogatunkowe), różnowiekowe o złożonej budowie przestrzennej.

Wyróżniamy 4 formy tej rębni:

- IVa – rębnia stopniowa gniazdowa
- IVb – rębnia stopniowa gniazdowo – smugowa
- IVc – rębnia stopniowa brzegowo – smugowa
- IVd – rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona.

- Rębnia przerębowa (ciągła) (V)

Polega na prowadzeniu w sposób ciągły cięć na całej powierzchni drzewostanu. Usuwane są te drzewa, które dojrzały do wyrębu oraz drzewa zbędne lub szkodliwe dla otoczenia. Głównie wycina się drzewa jednostkowo lub grupowo. Cięcia te prowadzone są stale i nieregularnie dzięki czemu proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie a młode pokolenie korzysta trwale z osłony drzewostanu. rębnie przerębową stosuje się głównie w litych drzewostanach jodłowych, bukowych, można również stosować w drzewostanach świerkowych.

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych na 10-lecie według rodzajów rębni w Nadleśnictwie Karczma Borowa.

Gospodarstwo	Rębnie zupełne	Rębnie złożone	Ogółem
Specjalne (S)	57,29	100,86	158,15
W lasach ochronnych (O)	264,62	263,39	528,01
Zrębowe w lasach gospodarczych (GZ)	109,59		109,59
Przerębowo zrębowe w lasach gospodarczych (GPZ)		89,30	89,30
Przebudowy (R)	91,88	122,02	213,90
RAZEM	523,38	575,57	1 098,95

W Nadleśnictwie Karczma Borowa wykorzystuje się rębnie zupełne w 47%, natomiast rębnie złożone (II i III) w 52%.